Geacht college, geachte raadsleden,

Mijn naam is René Pingen (directeur van het Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch) en ik maak deel uit van de Groep Jacobs, die bestaat uit Piet Hagenaars (oud-faculteitsdirecteur Fontys Kunsten en oud-directeur Cultuurnetwerk Nederland), Micha de Winter (hoogleraar Pedagogiek Utrecht) en Edwin Jacobs (directeur Centraal Museum).

Met z'n vieren hebben wij in oktober 2013 een advies uitgebracht over wat wij een *reset* van Museum Jan Cunen noemden. Op verzoek van de toenmalige wethouder hebben we daarna, in het voorjaar van 2014, een rekenmodel gepresenteerd, waarbij het o.a. ging om budgetten en personele functies.

Niet het inperken van ambities maar juist het initiëren van een nieuw elan en zichtbaarheid waren de drijfveren achter het advies. Het was een minimumscenario, zo hebben we toen benadrukt. Dat betekent dat er met minder geld, minder inhoud of minder personele inzet niet de gewenste kwaliteit kon worden geleverd.

Daarna zijn de rekenmeesters aan de slag gegaan, is er een verzelfstandigingsplan geschreven en nu dan een implementatieplan. Met de verzelfstandiging in zicht ontspon zich een discussie in hoeverre er nu wel of niet was afgeweken van het advies van de Groep Jacobs.

Merkwaardig genoeg werd dat niet aan ons gevraagd, misschien omdat sommige exegeten beter lijken te weten wat wij hebben geadviseerd dan wijzelf. Ik heb weliswaar kort gesproken met de kwartiermaker, maar als groep zijn wij niet meer geraadpleegd over de uitwerking van het museale concept, het bestuur, het activiteitenprogramma of de invulling van functies. Dat schijnt wel de bedoeling te zijn geweest, althans dat lezen wij in het implementatieplan, maar uiteindelijk is dat contact met de groep Jacobs niet tot stand gekomen.

Wij vragen ons af waarom het podium voor experiment en vernieuwing nagenoeg uit het museumconcept is verdwenen. De kwartiermaker spreekt zelfs waarschuwende woorden: het misverstand mag vooral niet ontstaan dat het museale concept ook in de toekomst voorziet in een vaste programmering van hedendaagse beeldende kunst.

Naast de tentoonstellingen 19e eeuw en geschiedenis adviseerden we volgens mij ook nog wat anders. En ik citeer nu: ”Kunstenaars, vormgevers, ondernemers, onderzoekers, politici, jongeren en gevestigde burgers van nu reflecteren in woord en beeld op deze presentaties. De brug wordt zo geslagen naar de postindustriële toekomst van Oss en Maasland om die te voeden en mede vorm te geven. Het museum wordt dan, steunend op zijn educatieve functie, een prikkelend podium voor 19de en 21ste eeuwse kunst en lokaal-regionale geschiedenis, voor jong talent, voor ideevorming en debat en legt een verbinding tussen een ‘rijk’ verleden, een turbulent heden en uitdagingen voor de toekomst!”

Wij opteerden dus uitdrukkelijk voor een museum, waar een brug wordt geslagen vanuit het verleden naar het heden en de toekomst. Naar wat de burgers van Oss nu bezighoudt – hoe ze hun leven en de samenleving nu en in de toekomst willen vormgeven. In die presentaties speelt het experiment, de vernieuwing en jawel de hedendaagse kunst een essentiële rol. Gelijkwaardig aan de andere presentaties. Niet weggemoffeld in de vorm van randprogrammering of verstopt in de educatieve programma's, hoe belangrijk ook.

Ook de verdeling van fte's spreekt wat ons betreft boekdelen. De labcreator en de conservator 19e eeuw hadden we niet voor niets een volle fte toebedeeld. Beide functies zijn echter teruggebracht tot respectievelijk 0,4 en 0,6 fte. Dat prikkelende podium van de labcreator zal er nooit komen omdat de bijbehorende sleutelfunctie is wegbezuinigd. Of werd dat prikkelende podium indachtig de waarschuwende woorden van de kwartiermaker als te risicovol gezien en werd daarom de functie gehalveerd? Is dat ook de reden dat er wordt gepleit voor semi-permanente presentaties van de eigen collectie 19e eeuw? Dat klinkt vooral heel bedaard. Waar is het avontuur en waar zijn de plannen om het ook wat betreft de negentiende-eeuw anders en onderscheidend aan te pakken?

Een verbinding leggen tussen het rijke verleden, een turbulent heden en uitdagingen voor de toekomst – dat is uiteindelijk de kern van het nieuwe en onderscheidende museale profiel. Alleen zo kan er draagvlak ontstaan voor het museum zodat het museum van de gemeenschap wordt. En alleen met een onderscheidend profiel komt de externe financiering los. Wij hopen dat het nieuw te vormen bestuur, dat ter ondersteuning van de uitgedunde inhoudelijke staf over een forse dosis museale expertise moet beschikken, zich dat realiseert.

De vraag of er afgeweken is van het advies van de Groep Jacobs is wat ons betreft met een volmondig 'ja' te beantwoorden. U kunt uiteraard een advies naast u neerleggen, dat is uw goed recht. U kunt uw eigen weg kiezen, maar dan stellen wij voor dat u niet meer verwijst naar het advies van de Groep Jacobs en wij publiekelijk afstand nemen van het advies.

Wij zijn geen museumfluisteraars, maar we denken nog steeds dat het anders kan – minder behoudzuchtig – en dat de stad een sprankelender en vooral ook levendiger museum verdient dan uit de voorliggende stukken blijkt. Als u die mening deelt dan zitten we bij wijze van spreken morgen al aan tafel met de direct betrokkenen. Graag zelfs.
Namens de Groep Jacobs

René Pingen
12-02-2015